

A Pécsi Ítéltábla a dr. Hubay Gábor ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Brezniczky Sándor ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen hibás teljesítésből eredő igény érvényesítése iránt indított perében a Megyei Bíróság 2010. május 6. napján kelt 10.P.20.297/2009/48. számú ítélete ellen a felperes által 50. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.038.600 (egymillió-harmincnyolcezer-hatszáz) forintot, és abból 1.000.000 (egymillió) forintnak 2007. november 23-tól, míg 38.600 (harmincnyolcezer-hatszáz) forintnak 2008. július 5-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

A felperest terhelő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 264.000 (kettőszázhatvannégyezer) forintra leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - 264.000 (kettőszázhatvannégyezer) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Mellőzi a felperesnek az alperes javára elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 433.475 (négy százharminchárom ezer-négy százhetvenöt) forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A kereset ezen felüli részét tekinti elutasítottnak.

Kötelezi a felperest és az alperest, hogy fizessenek meg az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - személyenként 273.000-273.000 (kettőszázhetvenháromezer-kettőszázhetvenháromezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 773.500 (hétszázhetvenháromezer-ötszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2004. október 7-én kötött adásvételi szerződést vevőként az alperes eladóval egy Mazda RX 8-as típusú személygépkocsi tekintetében, amelynek bruttó vételára 8.800.000 forint volt. A gépjárműbe speciális Wankel-motor került beépítésre, amely működése közben normál esetben kis mennyiségben a motorolajat is fogyasztja, ennek oka, hogy a bolygódugattyú érintkező felületének megfelelő kenéséhez a működés során kis mennyiségű motorolaj is befecskendezésre kerül az égéstérbe. A gépjármű tényleges átadására 2004. december 9. napján került sor. Ekkor az alperes részéről eljáró értékesítő, Sz. G. tájékoztatta a felperest a megvásárolt autó összes tulajdonságáról, ezen belül az olajfogyasztásról is tájékoztatást adott a felperesnek, felhívva figyelmét arra, hogy a speciális motorra tekintettel az olajcsökkenést jelző lámpa jelzése esetén a motorolajat utána kell tölteni. A gépjármű átadás-átvételekor a felperes a gépjárművel együtt megkapta az alperestől a garancia- és szervizkönyvet, amely tartalmazta a Mazda RX 8-as modell üzemeltetésével kapcsolatban, hogy a gépkocsi Wankel-motorja működés közben kis mennyiségben a motorolajat is fogyasztja, ... emiatt fokozott igénybevétel esetén a motor olajfogyasztása akár 0,4-0,5 liter/1000 km is lehet. Emiatt különösen fontos a motorolaj rendszeres, pl. minden második tankolásnál történő ellenőrzése és szükség szerinti utántöltése.

A szervizkönyv a karbantartási feladatok részénél (8-11. oldal) további tájékoztatást adott, eszerint, ha a motort rendszeresen magas fordulatszámon vagy nagy terheléssel használják, az olajfogyasztás lényegesen megnövekedhet, és 2000 km-enként akár az 1 litert is elérheti. Emiatt ennél a gépkocsinál különösen fontos a motorolajszint ellenőrzése és utántöltése, akár minden egyes, de minimum minden második tankolás alkalmával. Ezt követően a szervizkönyv részletes útmutatást tartalmaz az olajszint ellenőrzés végrehajtására.

A gépkocsi átvételét követően a felperes a személygépkocsit rendeltetésszerűen és problémamentesen használta.

2007. márciusában jelezte az alperesi szerviz felé, hogy az előírtnál magasabb olajfogyasztást észlelt, amiről táblázatot készített, amelyben feltüntette az alperesnél vásárolt és az autóba betöltött motorolaj mennyiségét, az utántöltés időpontját, illetőleg az olajbetöltések között megtett kilométert.

A felperes bejelentése alapján az alperes szerviz 2007. októberében észlelte a gépkocsi magas olajfogyasztását, a motor erőtlenségét és a kompresszió problémákat, ezért 2007. októberében 46.000 km megtétele után motorcserét

eszközölt. A felperes az általa vezetett táblázatot folyamatosan továbbvezette. A motorcserét követően továbbra is fennállt a magas motorolaj fogyasztás, ezért 2008. márciusában az alperes szervizében a Mazda központtal egyeztetve 4 db olajbefecskendező szelep cseréjére került sor. Ezt követően a felperes által vezetett táblázat szerint az olajfogyasztás változatlanul magas maradt, emiatt a Mazda importőr képviselője 2008. júniusában megvizsgálta az autót azon szinkronmérést végezve. Ennek eredményeként megállapította, hogy a mérésben résztvevő gépkocsik eltérő mérési adatai a gépkocsikba szerelt eltérő szoftverek miatti különbségekből adódtak, amelyek nem tekinthetők hibának. Rögzítette, hogy a felperesi táblázat szerinti 0,7 liter/1000 km-es olajfogyasztás a Wankel-motornál nem különösen magas érték, a gyár szerint 1 liter/1000 km olajfogyasztás tekinthető hibának. Ezt követően a gépkocsi további javítását sem az importőr, sem az alperes nem tartotta indokoltnak.

Ezután a felek egyeztető tárgyalásokat folytattak a korábbi jó üzleti kapcsolatra tekintettel új gépjármű vásárlása és a perbeli gépkocsi beszámítása körében, de megállapodás ekörben köztük nem jött létre.

A gépjárművet a felperes ezt követően is folyamatosan használta, bár állította, hogy a magas olajfogyasztás miatt hosszú útra nem mer elindulni az autóval. Állította, hogy családjában és vállalkozásában a gépkocsi magas olajfogyasztása miatti folyamatos szervizbejárás problémát okozott.

A peres eljárás miatt a felperes a gépjármű szervizeltetését már nem az alperesnél végeztette.

2009. október 26. napján az elsőfokú eljárás során elvégzett igazságügyi szakértői vizsgálat alkalmával a gépkocsi kilométerórája 72.287 km futásteljesítményt mutatott, a gépkocsi motorján kívülről olajszivárgásra utaló jel nem volt tapasztalható, a jármű elektromos rendszerét lekérdező műszerrel összekötve tárolt hiba vagy egyéb rendellenességre utaló jel nem volt kiolvasható, az olajbefecskendező szelepek működését vizsgálva minden érték a gyárilag megadott tűréshatáron belül volt. A gépkocsi motorján végrehajtott környezetvédelmi mérés szerint a károsanyag kibocsátási értékek minden tekintetben megfelelőek voltak.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a perbeli adásvételi szerződés érvénytelen, mert annak megkötésekor a felperes tévedésben volt a gépkocsi olajfogyasztása kapcsán, és tévedését az alperes okozta, illetve felismerhette. A megtámadást 2009. október 5-én jelentette be és kérte az eredeti állapot helyreállítását. Másodlagosan hibás teljesítésre hivatkozva jótállás, illetve szavatosság címén kérte az elállás jogszerűségének megállapításával az eredeti állapot helyreállítását, harmadlagosan kártérítés megfizetésére kérte az alperest kötelezni arra hivatkozva, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségének megszegésével, mint jogellenes magatartással okozott kárt. A kár mértékét a szerződésben megjelölt vételárban, azaz 8.800.000 forintban határozta meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a szerződéskötéskor a felperes a perbeli gépjármű tulajdonságairól, így az olajfogyasztásról is kellő tájékoztatást kapott, hibás teljesítés az alperes részéről nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 550.000 forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget, valamint az államnak 528.000 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Megállapította, hogy a felek között a Ptk.365.§ (1) bekezdése szerinti adásvételi szerződés jött létre. A felperes elsődleges kereseti kérelmével e szerződést támadta. Miután az alperes ellenkérelmében a megtámadási határidő elmulasztása miatt kifogással nem élt, érdemben vizsgálta az elsődleges kereset megalapozottságát. Azt állapította meg, hogy a perbeli gépkocsi értékesítésekor Sz. G. az eladó részéről a felperes részére kellő tájékoztatást adott a perbeli autóba szerelt speciális Wankel-motor olajfogyasztására vonatkozóan, emellett a felperes a gépkocsi átadásakor megkapta a garancia- és szervizkönyvet, valamint karbantartási útmutatót, így az alperes az elvárható körben a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, a felperes nem volt tévedésben a gépkocsi olajfogyasztását illetően.

A hibás teljesítés tényének bizonyítása érdekében szakértői bizonyítást rendelt el. A perben kirendelt D. G. igazságügyi szakértő írásbeli, majd kiegészítő írásbeli szakértői véleménye és szóbeli meghallgatása alapján azt állapította meg, a felperes által vezetett táblázat szerinti olajfogyasztás nem tekinthető eltúlzottnak a perbeli gépjármű tekintetében, így a hibás teljesítést a felperes nem bizonyította. A felperes által újabb szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványt elutasította, mert álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő által adott szakértői vélemény nem tekinthető hiányosnak, homályosnak önmagával ellentmondónak vagy nem kellően alátámasztottnak. Megállapította, hogy a szakértő megállapításait a perben kihallgatott S. P., K. J. és A. H. tanúk vallomásai sem tudták aggályossá tenni.

A harmadlagos kereseti kérelmet is alaptalannak találta, megállapítva, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes jogellenes magatartást követett volna el, ugyanis Sz. G. tanú vallomása alapján bizonyított volt, hogy az alperes a perbeli gépjármű tulajdonságairól, így az olajfogyasztásról is kellő tájékoztatást adott a felperesnek.

Az ítélet ellen annak megváltoztatása és a keresetnek történő helyt adás érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Állította, hogy a gépkocsi átvételekor a motorolaj fogyasztás pontos mértékéről szóban nem kapott tájékoztatást, a részére átadott kezelési kézikönyvben pedig az szerepel, hogy a motor átlagos olajfogyasztása nagymértékben függ a gépkocsi igénybevételétől, ha a motort rendszeresen magas fordulatszámon vagy nagy terheléssel használják, az olajfogyasztás lényegesen megnövekedhet és 2000 km-enként akár az 1 litert is elérheti, ami 0,5 liter/1000 km-t jelent. Állította, hogy a gépjárművet magas fordulatszámon vagy nagy terheléssel nem használta, az első 5000 km megtételét

követően észlelte a gépkocsi magas olajfogyasztását, amely miatt az alperes többször próbálkozott a hiba kijavításával. Ennek keretében 2007. októberében kicserélte a gépjármű motorját, 2008. márciusában kicserélte a gépjármű szelepeit, majd 2008. májusában szoftverfrissítést hajtott végre. Az autóhoz a szükséges motorolajat a kizárólag márkakereskedésnél vásárolta, és a kezdeti időszakban az alperesi szervizben az alperes alkalmazottai töltötték azt be a motorba. A javításokról és az olajbetöltésekről a szerviz munkalapokat vezetett, amelynek jelentős részét bírói felhívás ellenére sem csatolta az alperes az iratokhoz. Ennek bizonyítékaként hivatkozott a fellebbezéséhez mellékelt, A. H. volt alperesi szervizvezetőtől származó nyilatkozat tartalmára, amely szerint az alperes által becsatolt dokumentumkötegben nincs olyan munkalap vagy megrendelő, amelyen az általa tanúként említett adatok szerepelnének.

Az elsődleges, érvénytelenségi keresettel kapcsolatban hivatkozott arra, hogy az írásos tájékoztatóban szereplő 0,4-0,5 liter/1000 km-es fogyasztástól eltérő fogyasztásról az alperes sem a szerződés megkötését megelőzően, sem a szerződés megkötésekor, sem pedig a gépjármű átadásakor nem tájékoztatta, így iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a magas olajfogyasztásról tájékoztatást adott volna a felperesnek. Megalapozatlanul állapította meg ezért az elsőfokú ítélet, hogy a felperes által hivatkozott magas olajfogyasztás nem tekinthető olyan ténynek, amelyet a felperes ne ismert volna a szerződéskötéskor.

A hibás teljesítésre alapított jótállási, illetőleg szavatossági igényeivel kapcsolatban ugyancsak az alperes által átadott kezelési útmutató adataira hivatkozott, amely szerint 0,4-0,5 liter/1000 km-nél több nem lehet az olajfogyasztás, mivel pedig a perbeli gépjármű olajfogyasztás ennél lényegesen több, 0,7 liter/1000 km volt, így a hibás teljesítés megállapítható. Utalt arra, hogy az olajfogyasztás mértéke a motorcsere után sem változott, az alperes által megkísérelt javítás sikertelen volt, s az újabb javítási kísérletek, így a szelepcsere és a szoftverfrissítés sem vezettek eredményre, valamint arra is, hogy a Ptk.248.§-a alapján az alperes a perben nem bizonyította, hogy a hiba oka a teljesítés után keletkezett.

A harmadlagos, kártérítési kereset tekintetében arra hivatkozott, hogy téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperes terhére jogellenes magatartás nem volt megállapítható, a károkozás ugyanis önmagában jogellenes, a jogellenesség külön bizonyítására nincs szükség. Mivel az alperesi magatartással - a tájékoztatási kötelezettség megsértésével - okozati összefüggésben kár érte a felperest, mert a gépjárművet adott körülmények között nem lehetett rendeltetésszerűen használni, így a kártérítés valamennyi fogalmi elemét bizonyította a perben. Ezzel szemben az alperes bizonyítási kötelezettségének a tájékoztatási kötelezettség megtétele és az adott helyzetben elvárható magatartás tanúsítása körében nem tett eleget. Tévesen és megalapozatlanul állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes kártérítés iránti keresete összepszerűségében a káronszerzés tilalmába ütközne, hiszen a felperes kereseti kérelmében a Ptk.355.§ (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállítását kérte.

Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a harmadlagos kereseti kérelmével kapcsolatban nem tájékoztatta a bizonyítási kötelezettségről és a bizonyítási teherről, hogy nem indokolta valamennyi bizonyítási indítványa elutasítását, hogy az

előterjesztett elfogultsági kifogását elutasító végzés nem reagált valamennyi, az elfogultsági kifogásában hivatkozott okra. Fenntartotta az alap és kiegészítő szakvéleményre tett észrevételeiben foglaltakat és az új szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, az elsőfokú eljárásban előadott védekezésére hivatkozással.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint alapos:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás adatai, valamint a másodfokú eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás alapján az alábbiak szerint pontosítja, illetve egészíti ki:

Az alperes a perbeli gépkocsira vonatkozóan az átadás dátumától számított 36 hónapig vagy 100.000 km-ig (amelyiket előbb eléri) vállalt garanciát. A garancia lejáratára 2007. december 8. napja volt. A felperes először 2007. április 24. napján, 39.475 km-óra állásnál regisztrált a megengedettnél magasabb olajfogyasztást, majd 2007. szeptember 27-én vitte be az alperesi szervizbe a gépkocsit azzal, hogy bejelentette, hogy annak magas az olajfogyasztása és a motor erőtlen. A bejelentést követően 2007. november 7. napján a felperes és az alperesi szervizvezető által aláírt és az alperes pecsétjével ellátott kérelemben jelezték a peres felek a gépjármű finanszírozását végző C. Lízing Zrt. felé egyebek mellett azt, hogy a „motor teljesítménye nagyon gyenge, az olajmennyiség dupláját fogyasztja és nehezen indul hidegen.” A motorcserére 2007. október 30. napján 45.750 km óraállás mellett került sor az alperes szervizében.

A felperes által 2004. december 8-án az alperestől vásárolt Mazda RX 8-as típusú személygépkocsit az alperes hibásan teljesítette. A hiba a gépkocsi gyári értéket meghaladó olajfogyasztása volt. A hibás teljesítés tényét az alperes a motorcserével, majd az azt követő szelepcserével elismerve eredménytelenül kísérelte meg a gépkocsi hibájának kijavítását. A motorcserét követően is fennálló túlzott olajfogyasztást az olajhűtőhöz vezető cső csatlakozásánál tapasztalható szivárgás okozta, amelyet a másodfokú eljárásban elrendelt szakértői bizonyítás során K. I. eseti szakértő szüntetett meg 2011. áprilisában. A gépkocsi olajfogyasztása ettől az időponttól kezdve a gyári értékeken belüli, a gépkocsi jelenleg hibátlan állapotú.

A hiba jelentkezését követően a gépkocsi olajfogyasztása a felperes által készített kimutatás alapján átlagosan 0,7 liter/1000 km volt. A hiba fennállása alatt a többlet olajfogyasztás a gyárilag megengedett maximális értékhez képest 0,2 liter/1000 km volt, ami 2009. szeptember 16-ig 10 liter többlet olajfogyasztást jelentett, amely a felperesnek összesen 38.600 forint, éves szinten 16.000 forint többletköltséget okozott.

A gépkocsi forgalmi értéke a motorcsere következtében 1.000.000 forinttal csökkent.

A felperest az alperes hibás teljesítésével okozati összefüggésben mindösszesen 1.038.600 forint kár érte.

A felperes a szerződés megkötésekor fogyasztónak minősült.

Pontosítja az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság abban a vonatkozásban is, hogy a felperes a másodlagos, hibás teljesítésre alapított kereseti kérelmét a jótállási és szavatossági jogcímek mellett kártérítési jogcímen is előterjesztette.

A kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság téves döntést hozott akkor, amikor teljes egészében alaptalannak találta és elutasította a felperes keresetét.

A felperes fellebbezésében hivatkozott eljárási szabálysértések a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem tekinthetők olyan lényeges eljárási szabálysértéseknek, amelyek miatt a tárgyalás megismétlése illetőleg kiegészítése lenne szükséges.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresete teljesítését kérte, a másodfokú eljárásban is fenntartotta valamennyi, az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseti kérelmét.

A másodfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás eredményéhez képest a felperes a keresetét az alábbiak szerint pontosította, illetve terjesztette ki:

Elsődlegesen kérte a peres felek között létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének a Ptk.210.§ (1) bekezdése alapján történő megállapítását és ennek folytán az eredeti állapot helyreállítását.

Másodlagosan az alperes hibás teljesítése folytán jótállás és szavatosság címén is bejelentette az adásvételi szerződéstől való elállását és kérte az eredeti állapot helyreállítását. Hibás teljesítésre alapított kártérítési igényként a tapadó károk körében szavatossági igényével azonosan kérte az eredeti állapot helyreállítását, a következményi károk tekintetében pedig igényelte a többlet motorolaj fogyasztás folytán bekövetkezett 121.105 forint többletköltségének, a gépkocsi eladhatatlansága miatt a gépjármű 2007. november 23-ai 5.869.000 forint és a jelenlegi 2.544.000 forint forgalmi értéke közötti különbözet, valamint útiköltség és kiesett munkaidő költsége címén 520.280 forint megtérítését. Hibás teljesítés miatti nem vagyoni kártérítés címén 1.000.000 forint megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Harmadlagosan, kártérítés címén, a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt a Ptk.339.§-a és 355.§ (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállítását kérte.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint látszólagos a keresethalmazat, ha a kereset eshetőleges kérelmeket tartalmaz. A felperes elsőfokú eljárásban előterjesztett és másodfokú eljárásban pontosított kereseti kérelmei részben eventuais, részben

vagylagos, látszólagos keresethalmazatot képeznek, valódi tárgyi keresethalmazat csak a motorolaj fogyasztás ellenértéke és a nem vagyoni kártérítés tekintetében állapítható meg.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által az elsődleges jogcímen előterjesztett kereseti kérelem elutasításával kapcsolatban kifejtett indokaival maradéktalanul egyetértett. A felperes állította, hogy az adásvételi szerződés megkötésekor a gépkocsi olajfogyasztása tekintetében az alperes megtévesztette. Az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelmet érdemben találta alaptalannak. Az alperes ezen túlmenően a másodfokú eljárásban a megtámadási kereset tekintetében elkésztettségre is hivatkozott.

A Ptk.236.§ (1) bekezdése szerint a megtámadást egy éven belül írásban kell a másik féllel közölni, majd a közlés eredménytelensége esetén haladéktalanul bíróság előtt érvényesíteni. A megtámadási határidő a (2) bekezdés értelmében a tévedés, megtévesztés felismerésekor kezdődik meg.

A kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli gépkocsi magas olajfogyasztásáról a felperes 2007. szeptember 27-én tudomást szerzett, hiszen ekkor a hibajelenséget az alperes szerve felé jelezte. Ehhez képest tévedés miatti érvénytelenség megállapítása iránti keresetét 2009. október 6. napján terjesztette elő. Az egy éves megtámadási határidő 2008. szeptember 26-án letelt, a másodfokú eljárásban előterjesztett elévülési kifogásra tekintettel ezért az elsődleges jogcímen előterjesztett kereseti kérelem ez okból is alaptalan.

A fentiekre tekintettel a másodlagos, hibás teljesítésre alapított keresetet is vizsgálta a másodfokú bíróság.

Az irányadó tényállás alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a perbeli gépkocsira 36 hónapos garanciát, azaz jótállást vállalt, amelynek kezdete 2004. december 8., vége 2007. december 8. napja volt. A felperes 2007. szeptember 27-én jelentette be a hibát az alperes szervizében.

A töretlen bírói gyakorlat szerint (EBH 2009.1954) a jótállási idő nem igényérvényesítési határidő, ezért a jótállási határidő eltelte nem akadályozza a jótálláson alapuló igény bíróság előtti érvényesítésének. A jótállási időn belül bejelentett igény érvényesítésére az általános, vagyis öt éves elévülési idő áll rendelkezésre.

Mivel a felperes a hibát a jótállási időn belül bejelentette, ezért az öt éves elévülési időn belül előterjesztett kereseti kérelme alapján jótállási alapon érvényesítheti az alperessel szemben hibás teljesítésre alapított igényét.

A Ptk.305.§ (1) bekezdése szerint olyan szerződés alapján, amelyben a felek kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felelt meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

A hibás teljesítés tényét a perben a felperesnek kellett bizonyítania (Pp.164.§ (1) bekezdés). E kötelezettségének a másodfokú bíróság álláspontja szerint az általa készített táblázat adataival, a táblázat alapjául szolgáló számlákkal, A. H. tanúvallomásával, az alperes javítási kísérleteivel, valamint a másodfokú eljárásban beszerzett igazságügyi gépjármű szakértői vélemény adataival eleget tett.

A perbeli gépjármű megemelkedett olajfogyasztásának bizonyítékeként a felperes becsatolta az általa vezetett, a gépjármű olajfogyasztására vonatkozó adatokat tartalmazó táblázatot és az ennek alapjául szolgáló számlákat.

Az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta meg az alperes korábbi szervizvezetőjét, A. H.-t (33. jegyzőkönyv), aki egyebek mellett az alábbiakat adta elő tanúvallomásában:

„... akkor úgy egyeztetünk meg, hogy az ügyféllel megbeszéljük, hogy bizonyos időközönként ... behozza az autót és mi a műhelyben ideális körülmények között megmérjük az olajszintet. Én úgy emlékszem, hogy minden alkalommal nyitottunk új munkalapot, de az is elképzelhető, hogy a régi munkalapokra vezettük rá, hogy mit mértünk.

Az biztos, hogy a kilométeróra állást felírtuk, illetve a szerelő kollégák várva egy pár percet, vízszintes terepen a műhelyben végezték el az olajszint mérést és ennek az eredményét biztos, hogy valahova felírtuk. Most, hogy egy régi munkalapot folytatunk tovább vagy egy újat nyitottunk, erre válaszolni nem tudok.

Arra emlékszem, hogy a felperesnek már komoly dossziéja volt, abban volt benne minden munkalap, illetve minden olyan írásos dokumentáció, amit ezzel kapcsolatban vagy kaptunk, vagy ő adott át nekünk, értve ez alatt a táblázatát is.

Észleltük azt, hogy jogos a felperesi hibabejelentés és mindig nagy volt az olajfogyasztás, és ezt jeleztük Pest felé, ... ott mondták, hogy mérjünk egy kompressziót. A mérés során kiderült, hogy a tűrési határon van a mért érték, egyeztetünk ismét a központtal és egy motorcserét engedélyeztek.

... A motorcserét megelőzően emlékszem, hogy ezeket a méréseket végeztük, akkor maximum jelzésig töltöttük tele olajjal a gépkocsit, majd ezt követően nem tudom megmondani mikor, de mikor visszajött, akkor azt láttuk, hogy nagyon-nagyon nagy volt az olajfogyasztás, tehát lényeges volt az eltérés, nem éppen csak 1 mm, hanem majdhogynem inkább a minimum felé közelített a mérésünk eredménye.

Több alkalommal előfordult ez, amit a fentiekben mondtam. Én változatlanul arra emlékszem, hogy én amikor ott voltam, akkor a problémás ügyfeleknek külön dossziét vezettem, hogy ne kelljen mindig visszakeresni a munkalapokat és ezeknek meg kell lenniük az alperesnél a szervizben. Én ezeket mind feljegyeztem.

A motorcserét követően egy vagy két alkalommal hasonló mérést végeztünk, akkor is észleltük az olajfogyasztás problémáját és nem vártunk többszöri jelzésre, hanem ismételten próbáltuk a hiba okát megkeresni. Ekkor történt a szelepekkel kapcsolatos mérés... és megtörtént a szelepek cseréje, majd utána is biztos, hogy volt egy-két alkalommal mérés és utána történt a pesti kollégának az a szinkronmérése."

A. H. tanú vallomása tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes indítványának megfelelően kötelezte az alperest a tanú által említett munkalapok periratokhoz csatolására, amelyeknek az alperes a felhívás ellenére nem tett eleget. A felperes már az elsőfokú eljárásban jelezte, hogy az alperes által becsatolt munkalapok nem azok a munkalapok, amelyeken az olajsztint mérés eredményének rögzítése történt. Ezt a nyilatkozatát erősítette meg a felperes fellebbezéséhez csatolt, A. H. tanú által tett írásbeli nyilatkozat tartalma is.

Mindezeket a körülményeket a Pp.206.§ (2) bekezdése alapján mérlegelve a másodfokú bíróság az alperes terhére értékelte a tanú által említett munkalapok becsatolásának hiányát, és erre tekintettel az alperes által vitatott, a felperes által a perbeli gépkocsi olajfogyasztására vonatkozóan készített kimutatás adatit tényként fogadta el.

A másodfokú eljárásban a felperes indítványára e tényadatok ismeretében a másodfokú bíróság szakértői bizonyítást rendelt el. A másodfokú eljárásban kirendelt K. B. igazságügyi szakértő és K. I. eseti szakértő 18. sorszámú szakértői véleményében és a 24. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített személyes előadásukban megállapították, hogy a perbeli gépkocsi régi motorjának vizsgálata hiányában egyértelműen nem lehet megállapítani, hogy a motorcsere előtti magasabb olajfogyasztást pontosan mi okozta. A szakértői vélemény megállapította, hogy a motorcsere után az újlag beépített motor rendellenes olajfogyasztása szerelési hiba eredménye, azt a motorból az olajhűtőhöz vezető csőcsatlakozó szivárgása okozta. A szakértői vizsgálat során a hiba a csőcsatlakozó gyűrűs csavarjának kellő nyomatékkal történő meghúzásával megszüntetésre került.

A rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítható, hogy az alperes a motorcsere utáni szerelési hibát nem ismerte fel, ezért a szelepek kicserélésével próbálta a továbbra is fennálló hibát kijavítani, amely a hiba-ok eltérő voltára tekintettel nem vezetett eredményre.

A Ptk.248.§ (1) bekezdése szerint, aki a szerződés hibátlan teljesítéséhez szerződés vagy jogszabály alapján jótállásra köteles, ennek időtartama alatt a felelősség alól csak akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy a hiba oka a teljesítés után keletkezett. E tény bizonyítása a Pp.164.§ (1) bekezdése alapján tehát a jótállásra kötelezett alperest terhelte.

A másodfokú eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás alapján a motorcserét megelőző magas olajfogyasztással kapcsolatban az alperes e bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, a motorcserét követő magas olajfogyasztással kapcsolatban pedig a másodfokú eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás egyértelműen megállapította, hogy a hiba oka az alperes motorcsere során elkövetett szerelési hibájából adódott.

A perben első és másodfokon eljáró szakértők együttes meghallgatása során D. G. szakértőnek azt a nyilatkozatát, hogy a gépkocsin általa elvégzett szemle alkalmával olajszivárgás vagy olajszag nem volt észlelhető - a másodfokú bíróság nem fogadta el annak bizonyítékeként, hogy a hiba oka a teljesítés után keletkezett. A felperesi képviselőnek arra az észrevételére ugyanis, hogy a kakasdi helyszíni szemlén a szakértő az autót alulról nem is tekintette meg - a szakértő korábbi nyilatkozatával kapcsolatban azt adta elő, hogy határozottan nem tud visszaemlékezni arra, hogy megtörtént-e ekkor az autó alulról történő megtekintése. A másodfokú bíróság megítélése szerint ez a bizonytalan szakértői nyilatkozat az alperes helytállási kötelezettsége alóli mentesüléshez nem elégséges.

Megállapította ugyanakkor a másodfokú bíróság az alperes védekezésével szemben, hogy a peres feleknek a gépjármű finanszírozását végző C. Lízing Zrt. felé írt kérelmében foglaltakkal, a motorcsere kapcsán felvett munkalapon szereplő bejegyzéssel - a magas olajfogyasztás és a motor erőtlensége -, és a további javítási kísérletekkel az alperes maga is elismerte a hiba fennállását.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a perbeli adásvételi szerződést az alperes a felperessel szemben hibásan teljesítette, a hiba a gépkocsi túlzott olajfogyasztása volt, erre tekintettel a felperes indokoltan indított pert hibás teljesítésre alapítottn.

A Ptk.248.§ (5) bekezdése értelmében a törvénynek a szavatossági jogok gyakorlására vonatkozó szabályait a jótállási jogok gyakorlásánál megfelelően alkalmazni kell.

A Ptk.306.§ (1) bekezdése szerint, hibás teljesítés esetén a jogosult

a) elsősorban - választása szerint - kijavítás vagy kicserélését követelhet, kivéve, ha a választott szavatossági igény teljesítése lehetetlen, vagy ha a kötelezettnek a másik szavatossági igény teljesítésével összehasonlítva aránytalan többletköltséget eredményezne, figyelembe véve a szolgáltatott dolog hibátlan állapotában képviselt értékét, a szerződésszegés súlyát, és a szavatossági jog teljesítésével a jogosultnak okozott kényelmetlenséget,

b) ha sem kijavításra, sem kicserélésére nincs joga, vagy ha a kötelezett a kijavítást, illetve a kicserélést nem vállalta, vagy e kötelezettségének a (2) bekezdésben írt feltételekkel nem tud eleget tenni - választása szerint - megfelelő árleszállítást igényelhet vagy elállhat a szerződéstől. Jelentéktelen hiba miatt elállásnak nincs helye.

Az alperesi nyilatkozat alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli típusú gépjármű gyártásának megszűnésére tekintettel a gépkocsi kicserélésére vonatkozó szavatossági igényét a felperes nem gyakorolhatja, a motor kicserélésére, illetőleg kijavításra irányuló igény pedig arra tekintettel nem érvényesíthető, mert a hiba kijavítása a másodfokú eljárásban a szakértők által megtörtént, a gépjármű jelenleg hibátlan állapotú. Erre tekintettel a felperes a másodfokú eljárás során keresetét akként módosította (Pf. 24. sorszámú

jegyzőkönyv 5. oldal), hogy e tekintetben kereseti kérelmétől elállt és jótállás, illetőleg szavatosság címén elállása folytán továbbra is az eredeti állapot helyreállítását kérte.

A jótállási alapon gyakorolható elállással kapcsolatban a másodfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a túlzott olajfogyasztásban jelentkező hiba jelentős vagy jelentéktelen hibának minősül-e. Általában a gyárilag megadott értéket jelentősen túllépő fogyasztás minősülhet olyan jelentős hibának, amely a jogosult elállási jogát megalapozza. Jelen esetben azonban, átlagostól eltérő típusú motorral szerelt gépkocsiról lévén szó, a kérdés megítélésénél vizsgálni kellett, hogy a megadott legmagasabb gyári értéket 1000 km-enként 2 dl-rel meghaladó olajfogyasztás a gépkocsi egyéb tudott jellemzőit és fogyasztását figyelembe véve jelentősnek vagy jelentéktelennek minősül-e.

A peradatokból megállapítható volt, hogy a többletfogyasztás, bár a megadott gyári fogyasztáshoz képest százalékos mértékben valóban magas, de összességében olyan kis tételt jelent a gépkocsi fenntartási és üzemanyagköltségein belül, amely adott esetben nem tekinthető olyan jelentősnek, amely a gépjármű rendeltetésszerű használatát befolyásolta volna. Erre tekintettel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a hiba fennállta ellenére a felperes elállási jogát jogszerűen nem gyakorolhatja.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a hibás teljesítés egyes jogértelmezési kérdéseiről szóló 1/2004.(XII.2.) PK véleménye 5. pontja szerint az a törvényi szabály, amely szerint a jótállás kötelezettje a jótállás időtartama alatt a felelősség alól csak akkor mentesülhet, ha bizonyítja, hogy a hiba oka a teljesítés után keletkezett - a hibás teljesítés tényét illetően - irányadó a szavatosság jogcímén történő igényérvényesítés, valamint a hibás teljesítéssel okozott kárért való felelősség körében is.

A PK vélemény ismertetett pontjának analógiája alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint amennyiben jótállás alapján nem illeti meg elállás a jogosultat, úgy szavatossági, illetve kártérítési címén sem, ezért a további jogcímenek e jogkövetkezmény alkalmazhatóságának lehetőségét a másodfokú bíróság nem is vizsgálta.

Hibás teljesítésből eredő kártérítés címén a következményi károkat jogalapjában Ptk.310., 318., 339. és 355.§ (4) bekezdése alapján alaposnak találta a másodfokú bíróság.

A motorolaj többletköltséggel kapcsolatos felperesi igény azonban összecszerűségében eltúlzott. A perben rendelkezésre álló adatok alapján a többlet olajfogyasztás a gyárilag megengedett maximumfogyasztáshoz, azaz 0,5 liter/1000 km-hez képest 0,2 liter/1000 km volt a felperes táblázatában szereplő 0,7 liter/1000 km-es átlagos motorolaj fogyasztás alapján. A felperes táblázatában feltüntetett 2007. április 24-ei 39.475 kilométeróra állástól a 2009. szeptember 16-ig terjedő 71.290 kilométeróra állásig 31.815 km tekintetében 0,5 literes olajfogyasztás mellett 15,9, kerekítve 16 liter a gyárilag megengedett maximum olajfogyasztás, amihez

képest a felperes által vezetett táblázat szerinti tényleges fogyasztás 26 liter volt. A többlet olajfogyasztás 10 liter, amely a felperes által becsatolt olajvásárlásra vonatkozó számlákban szereplő vételárak átlagát véve 3.860 forint/liter áron számolva 38.600 forintos többletköltséget eredményezett a felperesnek. A másodfokú bíróság nem értett egyet a felperesnek azzal az álláspontjával, hogy a teljes olajfogyasztás költsége kártérítésként érvényesíthető az alperessel szemben, hiszen a gépkocsi használata során a rendeltetésszerű és a kezelési útmutatónak megfelelő használat alapján nyilvánvalóan költségei merültek volna fel a felperesnek akkor is, hogy ha a magas olajfogyasztásban megjelenő hiba a gépkocsiban nem lett volna megtalálható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint - e körben egyetértve az alperes védekezésével - 0,5 liter/1000 km olajfogyasztásig a gépjármű olajfogyasztása még megemelkedett olajfogyasztás esetén sem tekinthető hibásnak, így csak az ezt meghaladó olajfogyasztással kapcsolatos többletköltség hárítható hibás teljesítéssel okozott kár megtérítése címén az alperesre.

A gépkocsi értékesíthetlenségéből, illetve értékcsökkenéséből adódó károk tekintetében a másodfokú eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás alapján a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy nincs olyan szakértői módszer, amely a motorcsere folytán a gépkocsi forgalmi értékében bekövetkezett értékcsökkenést egyértelműen megállapíthatóvá tenné. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a piaci gyakorlat figyelembevételével a motorcsere ténye a perbeli gépkocsi forgalmi értékét összességében negatív irányban befolyásolja, a potenciális vásárlókat a motorcsere ténye a vásárlástól „elriasztja”. E tényezőkön kívül azonban - a szakértői nyilatkozatok szerint - egyéb körülmények (pl.: a gépkocsi speciális motorja, üzemanyag-fogyasztása, sportkocsi jellege, a megváltozott piaci-gazdasági körülmények, stb.) is közrejátszottak abban, hogy 2007. novembere óta a felperes a gépkocsit eredménytelenül hirdeti eladásra, ezért nem fogadható el az a felperesi álláspont, hogy következményi kárként a gépkocsi 2007. novemberi (eladásra meghirdetés kezdetekori) és jelenlegi forgalmi értékének különbözete teljes egészében érvényesíthető lenne az alperessel szemben.

A Ptk.359.§ (1) bekezdése alapján erre tekintettel mérlegeléssel 1.000.000 forint általános kártérítésben határozta meg a másodfokú bíróság azt az összeget, amely ebben a körben a felperes károsult anyagi kárpótlására alkalmas.

A felperes által további következményi kárként érvényesített útiköltség és kiesett munkaidő miatt felmerült költség címén előterjesztett 520.280 forintos költség tekintetében a másodfokú bíróság megállapította, hogy ezek a költségek perköltségnek minősülnek, ezért ezen a címen további kártérítési igény megalapozottságát nem fogadta el, az itt előterjesztett költségeket részben alaposnak találva a későbbiekben részletezettek szerint a perköltség körében számolta el.

A hibás teljesítésre alapított kártérítés körében nem vagyoni kártérítés címén előterjesztett kereseti követelést a másodfokú bíróság ugyancsak alaptalannak találta, megállapítva, hogy annak érvényesítése a Pp.247.§-a (1) bekezdése és a

Pp.146.§ (5) bekezdése alapján nem megengedhető keresetváltoztatásnak minősül. A felperes által igényelt nem vagyoni kártérítés jogalapja ugyanis nem az alperesnek az adásvételi szerződés teljesítése során elkövetett szerződésszegése, vagyis a hibás teljesítés, hanem a felperes személyiségi jogának megsértése (34/1992.(VI.1.) AB határozat).

Miután a felperes az elsőfokú eljárásban személyiségi jogának megsértése miatti kártérítési igényt nem terjesztett elő, erre a hivatkozott jogszabályhelyek alapján a másodfokú eljárásban sincs már lehetősége. A megengedhetőség hiányára tekintettel a másodfokú bíróság az e körben előterjesztett bizonyítási indítványokat, mint szükségtelent elutasította.

A harmadlagosan, a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása címén előterjesztett kártérítési igénnyel kapcsolatban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel egyetértett azzal a pontosítással, hogy a jogcím ez esetben is a Ptk.318.§-a folytán alkalmazandó Ptk.339.§-a lehetne. Alaptalannak találta a felperesnek arra való hivatkozását, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségét a szerződés megkötése során ne teljesítette volna. A perben az alperes Sz. G. tanú vallomásával sikeresen bizonyította, hogy kellő tájékoztatást adott a gépjármű értékesítése során a gépjárműnek a hagyományos Otto motorokhoz képest való eltéréséről, az eltérő olajfogyasztásról, illetve a garancia- és szervizkönyv felperes részére történő átadásával a gyári adatok szerinti „megemelkedett olajfogyasztás” tekintetében is ellátta a felperest a szükséges tájékoztatással. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes részéről nem volt elvárható magatartás az, hogy a gépkocsi olyan tulajdonságáról adjon tájékoztatást, amelyet maga sem ismert, hiszen a gépkocsi értékesítése során annak hibája az alperes előtt is rejtett volt. Helyesen vonta le tehát az elsőfokú bíróság ebben a körben azt a következtetést, hogy az alperes jogellenes magatartásának hiányában a felperes kártérítési igénye e tekintetben megalapozatlan.

A kifejtettek szerint a másodlagos jogcímen belül a hibás teljesítés miatti következményi károk tekintetében 38.600 forint motorolaj többletköltség és 1.000.000 forint eladhatatlanság miatti általános kártérítés tekintetében találta alaposnak a másodfokú bíróság a felperes keresetét, ezért ebben a körben a felperes keresetének helyt adva az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alperest e költségek megfizetésére kötelezte.

Az alperes késedelmi kamat fizetésére a Ptk.360.§(1) bekezdése és a Ptk.301.§(1) bekezdése alapján köteles, a kamatfizetés kezdő időpontját a motorolaj többletköltség tekintetében a másodfokú bíróság középarányosan állapította meg.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. (XII.12.) PK véleményének 1. pontja szerint a bíróságnak hivatalból kell észlelnie, hogy a perbeli

jogviszony fogyasztói szerződésnek minősül, ezért ennek tényét a másodfokú bíróság hivatalból állapította meg.

A másodfokú bíróság a pervesztességi-pernyertességi arányokat és az azoknak megfelelő perköltségviselést mérlegeléssel az alábbiak szerint határozta meg, a Pp. 78.§(1) bekezdése és 81.§(1) bekezdése, valamint az Itv.74.§(3) bekezdése folytán irányadó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§(2) bekezdése alapján:

Megállapította, hogy a felperes a hibás teljesítés sikeres bizonyítására tekintettel alappal indított pert az alperessel szemben, az alperes tehát a perre ebben a körben okot adott. A lefolytatott szakértői bizonyítás jelentős része a hibás teljesítés tényének fennállása bizonyítására vonatkozott, ezért az ebben a körben felmerült szakértői költségek viselése 100%-ban az alperest terheli. Ilyen költségnek tekintette az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárásban D. G. szakértő részére megfizetett összesen 88.000 forintos szakértői díjat, a másodfokú eljárásban kirendelt K. B. és K. I. szakértők részére kifizetett 197.400, illetve 97.200 forintos szakértői díjat.

A perbeli gépjármű 2007. novemberi és jelenlegi forgalmi értékének meghatározása, illetve az ezzel kapcsolatos további, a szakértők személyes megjelenésével kapcsolatban felmerült költségek, valamint az első- és másodfokú eljárásban le nem rótt illeték és az ügyvédi munkadíj tekintetében arra figyelemmel, hogy összegszerűségében a felperes kereseti kérelme kisebb részben lett alapos és arra is tekintettel, hogy az indokolt perindítás körében előterjesztett kereseti kérelmek részben amiatt nem voltak teljesíthetőek, mert a per során a szakértő elhárította az alperes által fel nem ismert hibát, a másodfokú bíróság mérlegeléssel a pervesztesség-pernyertesség arányát 50-50%-ban állapította meg.

A felmerült szakértői díjakból így összességében az alperes az elsőfokú eljárásban 88.000 forint, a másodfokú eljárásban 309.300 forint szakértői díj viselésére köteles, figyelembe véve e körben a felek által előlegezett szakértői díjak mértékét is.

Az ügyvédi munkadíj körében a felperes részére a felperes és jogi képviselője között létrejött megállapodás, az alperes részére a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján határozta meg az ügyvédi munkadíj mértékét. A felperes és jogi képviselője között létrejött megállapodás a jogszabályon alapuló ügyvédi munkadíj mértékénél magasabb összegű munkadíjat rögzített, ezért a két költség egybeszámításával az alperest kötelezte a felperes javára 275.000 forint elsőfokú és 260.400 forint másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Ugyancsak a perköltség körében számolta el a másodfokú bíróság a felperes által következményi károk körében érvényesített útiköltséget és kiesett munkaidőre járó költséget, figyelemmel arra, hogy ez a felperes igényérvényesítésével kapcsolatban felmerült költség volt. E körben az alperes vitatta a felperes által felszámított napi

132.000 forintos mérnöki napidíjat, annak mértékét a másodfokú bíróság mérlegeléssel 50.000 forintban határozta meg. Erre figyelemmel az elsőfokú eljárásban a 2008. szeptemberi egyeztetés új autóvásárlásról az RX 8-as beszámítása mellett címén előterjesztett költségből 70.475 forintot tartott a felperes javára perköltségként elszámolhatónak, míg a másodfokú eljárásban a K. I. szakértőhöz az autó B.-re szállítása, onnan visszaszállítása, illetőleg a szakértő által végzett tesztelés költsége címén 203.805 forintot, amelynek viselésére ilyen módon az alperest kötelezte.

Pécs, 2012. március 20.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. bíró